

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Анна ЖИХАРЄВА, 1995 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2018 році навчання в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара за спеціальністю 101 Екологія, освітня програма «Екологія та охорона навколишнього середовища». Навчається в аспірантурі Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України з 2022р., виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Екологія».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, місто Дніпро від 06.07.2026 р. № 248, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Юрія ЛИХОЛАТА, доктора біологічних наук, завідуючого кафедри фізіології та інтродукції рослин Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара;

Офіційних опонентів Олександра ЛУКАША, доктора біологічних наук, професора кафедри екології, географії та природокористування Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка;

Ганни КАЗАРІНОВОЇ, кандидата біологічних наук, доцента кафедри ботаніки та екології рослин Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна;

Рецензентів –

Анни АЛЕКСЕЄВОЇ, кандидата біологічних наук, викладача кафедри фізіології та інтродукції рослин Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара;

Олега Дідура, канд. біол. наук, науковий співробітник НДІ наземної екології, лісового ґрунтознавства та рекультивації земель НДІ біології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

На засіданні «28» серпня 2026 року прийняли рішення про присудження

ступеня доктора філософії з галузі знань 10 – Природничі науки Анни ЖИХАРЄВОЇ на підставі публічного захисту дисертації «Екологічні особливості флори природних лісів Північного Степового Придніпров'я» за спеціальністю 101 Екологія.

Дисертацію виконано у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, місто Дніпро.

Наукові керівники: Борис БАРАНОВСЬКИЙ, кандидат біологічних наук, провідний науковий співробітник науково-дослідного інституту біології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

Вадим ГОРБАНЬ, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біорізноманіття та екології, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису відповідно до пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Дисертація містить результати комплексного дослідження флори природних лісів Північного Степового Придніпров'я, яка налічує 1010 видів судинних рослин. Проведено систематичний, біоекологічний, екоморфічний та географічний аналіз флори основних типів природних лісів регіону – заплавлених, арених і байрачних. Визначено особливості їхнього флористичного різноманіття та екологічної структури, проаналізовано раритетну й адвентивну складові флори та оцінено ступінь антропогенної трансформації лісових біогеоценозів.

Досліджено біотопічну приуроченість видів та встановлено особливості формування флористичного різноманіття різних типів природних лісів. Проаналізовано сучасний стан їхньої флори та визначено значення природних лісів степової зони як осередків збереження аборигенного та раритетного фіторізноманіття. Особливу увагу приділено впливу антропогенного навантаження, адвентивних та інвазійних видів на стан природної лісової флори.

На основі отриманих результатів розроблено практичні рекомендації щодо збереження та відновлення природних лісових екосистем Північного Степового Придніпров'я. Матеріали дослідження використано для біолого-екологічного обґрунтування створення ландшафтного заказника «Балка Тунельна», а також під час підготовки пропозицій щодо відновлення лісових територій. Окремі результати досліджень використано під час інвентаризації дендрологічного різноманіття та оцінювання сучасного стану зелених насаджень студентського містечка Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Дисертація виконана державною мовою з дотриманням академічного стилю викладення результатів наукових досліджень.

Здобувачка має 14 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у виданні, що індексується у наукометричній базі Scopus, 6 статей у наукових фахових виданнях України, 6 тез доповідей в матеріалах вітчизняних і міжнародних конференцій, які відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, зокрема:

1. Dubyna D. V., Vakarenko L. P., Ustymenko P. M., Davydov D. A., Dziuba T. P., Baranovski B. A., Karmyzova L. A., Kulik A. F., **Zhykharieva A. V.** 2023. *Rare steppe plant communities in Ukraine: status, threats and their minimization. Biosystems Diversity*, 31(2), 209–216. <https://doi.org/10.15421/012322> (**Web of Science, Scopus – Q3**)
2. Baranovski B. O., Karmyzova L. O., Kulik A. F., Ivanko I. A., Dovhanenko D. O., Grytsan Y. I., Brygadyrenko V. V., Yakubenko B. O., **Zhykharieva A. V.**, Nikolaeva V. V. 2025. *Floristic and ecological assessment of the Samara Forest Complex in the steppe zone of Ukraine. Environmental Problems*, 10(4), 398–405. <https://doi.org/10.23939/ep2025.04.398> (**Scopus**)
3. Ivanko I. A., Baranovskyi B. O., Kabar A. M., Karmyzova L. O., Nikolaeva V. V., **Zhykharieva A. V.**, Karas L. M., Kulik A. F. 2025. *Dendrological diversity and current state of green plantings of Oles Honchar Dnipro national University. Ecology and Noospherology*, 36(1), 12–21. <https://doi.org/10.15421/032502> (**фахове видання**).
4. Барановський Б.О., Жихарєва А.В., Горбань В. А., О. 2022. *Аналіз екофлористичного різноманіття родини Роасеає лісових біогеоценозів Північного Степового Придніпров'я. Питання степового лісознавства та лісової рекультивуації земель*, 51, 17–28. <https://doi.org/10.15421/442202> (**фахове видання**).
5. Ustymenko P. M., Dubyna D. V., Baranovskyi B. O., **Zhykharieva A. V.** 2022. *Rare diversity of forest vegetation of the steppe zone: current state, threats and directions of changes. Ecology and Noospherology*, 33(2), 55–60. <https://doi.org/10.15421/032209> (**фахове видання**).
6. **Zhykharieva A. V.** 2024. *The history of floristic research of forest biogeocenoses in the Northern Steppe Dnipro Region. Ecology and Noospherology*, 35(1), 94–98. <https://doi.org/10.15421/032415> (**фахове видання**). (**Особистий внесок**: повна авторська розробка матеріалу, аналіз літературних джерел, узагальнення історичних етапів дослідження флори природних лісів Північного Придніпров'я)
7. Барановський Б.О., Кармизова Л. О., Кулік А.Ф., Іванько І. А., Ніколаєва В. В., **Жихарєва А. В.** 2024 *Флористичне різноманіття біотопів другої тераси (арени) Присамар'я. Питання степового лісознавства та лісової рекультивуації земель*, 53, 18–31. <https://doi.org/10.15421/442402> (**фахове видання**).

8. Baranovski B. O., Karmyzova L. O., Shynder O. I., Grytsan Y. I., **Zhykharieva A. V. 2025.** *The first record of Commelina communis L. in the Dnipro River basin within the steppe zone of Ukraine.* *Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель*, **54**, 17–23. <https://doi.org/10.15421/442502> (фахове видання).
9. Іванько І. А., Барановський Б.О., Кабар А.М., Кармизова Л. О., **Жихарєва А. В.**, Ніколаєва В. В., Карась Л.М. 2025
Оцінка сучасного стану дендрофлори території Дніпровського національного університету. Актуальні питання екології, ботаніки, бджільництва та економіки збалансованого природокористування : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю від дня народження д.б.н., проф. В. А. Соломахи (9–10 вересня 2025 р., м. Київ, Україна) / за ред. В. В. Коніщука, І. В. Шумигай, П. М. Душка. – Київ, 2025. – 84-86с. DOI: 10.32782/978-617-8598-72-3.
10. Барановський Б.О., Іванько І. А., Кармизова Л. О., **Жихарєва А. В.**, Ніколаєва В. В. 2025
Відтворення лісової рослинності у заплавах річок степової зони України.
- II Міжнародна конференція «Дністерські читання», 3 жовтня 2025
11. Барановський Б.О., Кармизова Л. О., Іванько І. А., **Жихарєва А. В.**, Ніколаєва В. В. 2024
Адвентизація заплави малої річки (р. Башмачка) степової зони України.
- III Міжнародна науково-практична конференція «Геоботанічні, ґрунтові та екологічні дослідження лісових біогеоценозів степової зони», 11 вересня 2024
12. Барановський Б.О., Іванько І. А., Кулік А.Ф., Кармизова Л. О., Ніколаєва В. В., **Жихарєва А. В.** 2024 *Флористичне різноманіття ландшафтного комплексу Присамар'я Дніпровського.* XV З'їзд Українського ботанічного товариства, 30 вересня – 4 жовтня 2024, Івано-Франківськ
13. Барановський Б.О., Кармизова Л. О., Масюк О.М, **Жихарєва А. В.** 2017. *Біоекологічний аналіз флори родини Роасеае у НПП «Орільський».*
- IX Міжнародна наукова конференція ZOOCENOSIS-2017, 20–22 листопада 2017, Дніпро, с. 4–5
14. Барановський Б.О., Масюк О.М, **Жихарєва А. В.** 2015
Представники родини злакових у флорі долини р. Оріль.
- VIII Міжнародна наукова конференція ZOOCENOSIS-2015, 21–23 грудня 2015, Дніпро, с. 8–9

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої ради та присутні на захисті фахівці:

Голова спеціалізованої вченої ради, Лихолат Юрій Васильович, доктор біологічних наук (03.00.16 – екологія), завідувач та професор кафедри фізіології та інтродукції рослин, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Зауважень немає.

Офіційний опонент – Лукаш Олександр Васильович, доктор біологічних наук (03.00.05 – ботаніка), професор, професор кафедри екології, географії та природокористування Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Зауваження:

1. У четвертому розділі роботи (с. 80), аналізуючи таксономічну структуру провідних родин, здобувачка робить висновок, що «виявлені відмінності між родинами за співвідношенням кількості родів і видів свідчать про неоднакові шляхи їх еволюційного та фітоценотичного розвитку». На нашу думку, таке формулювання є дещо дискусійним. Отримані авторкою кількісні та якісні дані щодо сучасної флори природних лісів Північного Степового Придніпров'я відображають насамперед сучасні процеси екологічної диференціації, адаптації рослин до специфічних едафо-кліматичних умов Степу та інтенсивного антропогенного пресингу (зокрема, процеси адвентивізації). Зважаючи на це, вважаємо, що екстраполяція цих даних на глобальні шляхи «еволюційного розвитку» родин є дещо перебільшеною, а сам висновок потребує більш стриманого еколого-ценотичного трактування..
2. Певні неузгодженості виявлено у представленні та назвах ілюстративних матеріалів дисертації. Зокрема, рисунок 4.4.1 має назву «Таксономічна структура адвентивної фракції флори провідних родин», проте графічне зображення на ньому (де по осі Х відкладено частку видів у межах родини, а смуги (родини) по осі У складаються з двох частин: аборигенних та адвентивних видів), фактично демонструє не структуру самої адвентивної фракції, а співвідношення аборигенного та адвентивного елементів у провідних таксонах (родинах). З огляду на це, назва зазначеного рисунка не повною мірою відповідає його внутрішньому змісту та потребує коректнішого термінологічного уточнення. Рисунок 5.1.2 названо «Розподіл видового різноманіття за типами лісів Північного Степового Придніпров'я». З наукової точки зору, термін «різноманіття» є комплексною інтегральною характеристикою, тому коректніше було б вести мову про «розподіл кількості видів» або «розподіл видового багатства» флори судинних рослин за типами лісових комплексів, оскільки графік відображає саме чисельні показники таксонів.
3. З погляду логіки архітекtonіки, структурування та викладу матеріалу дисертації, дещо суперечливим є системне розміщення суто методичних описів безпосередньо всередині аналітичних розділів роботи. Зокрема, у шостому розділі (с. 136-137) детального опису методики оцінювання ступеня антропогенної трансформації флори із застосуванням індексу гемеробності (Hr), включаючи математичну формулу, розшифрування її складників, бальну шкалу екологічної толерантності та специфіку усереднення змішаних категорій гемеробності. Аналогічний підхід простежується й далі (с. 142-143), де розписується класична формула коефіцієнта Жаккара (L), значення складників та правила інтерпретації відсоткової шкали подібності. Зазначені

детальні описи математико-статистичного інструментарію та алгоритмів розрахунків є суто методологічними елементами роботи, які мали міститися у спеціалізованому Розділі 3 «Матеріали та методи досліджень». Це дозволило б уникнути перевантаження аналітичних блоків загальновідомими методичними відомостями та зорієнтувати розділ 6 виключно на представлення, порівняння та глибокий екологічний аналіз отриманих автором первинних даних.

4. У цьому розділі дисертації, аналізуючи масштабні екологічні загрози та наслідки пожеж, які у 2024 році охопили рекордну площу в 965 тис. га, авторка абсолютно справедливо наголошує на катастрофічному воєнному впливі на лісові екосистеми України. Разом з тим, для посилення наукової та практичної цінності цього розділу, доцільним було б навести більш деталізовані картографічні матеріали (або GIS-моделі) просторового розподілу цих пожеж і мілітарних порушень безпосередньо в межах досліджуваного регіону Північного Степового Придніпров'я. Це дозволило б чіткіше візуалізувати ступінь реального пошкодження конкретних лісових кварталів із 98 обстежених ділянок та підвищило б обґрунтованість запропонованих рекомендацій щодо їх відновлення.

5. Певні неузгодженості виявлено у тексті першого загального висновку дисертаційної роботи. Зокрема, у висновках наводяться кількісні показники для родин Fabaceae (58 видів) та Rosaceae (50 видів), які суперечать первинним даним, представленим авторкою у четвертому розділі дослідження (стор. 79), де для Fabaceae зазначено 59 видів, а для Rosaceae - 56 видів.

6. Певного стилістичного доопрацювання потребує текст п'ятого загального висновку дисертації (с. 171). Здобувачка зазначає, що «адвентивна фракція флори природних лісів ПСП (142 види) свідчить про помірний, але стабільно зростаючий рівень адвентивізації». З екологічної та фітоценотичної точок зору, сама по собі фракція як сукупність таксонів є статичним показником і безпосередньо «свідчити» про динамічні процеси не може. На нашу думку, логічніше було б говорити про «аналіз структури та чисельності адвентивної фракції...» або «вектори поширення видів адвентивної фракції...», що точніше відображало б характер виявленої тенденції до трансформації лісових екосистем.

7. У дисертації проміжні висновки безпосередньо по завершенню кожного розділу не виокремлені в окремі самостійні підрозділи. Наявність таких лаконічних підсумків наприкінці розділів дозволила б чіткіше акцентувати увагу на особистих результатах здобувачки, отриманих на кожному етапі дослідження, та логічно структурувати перехід до загальних висновків роботи. Це побажання має рекомендаційний характер і жодним чином не знижує загальну високу якість дисертаційного дослідження.

8. У тексті дисертаційної роботи та додатках латинські назви таксонів рослин не виділені належним чином за допомогою курсиву, а наведені звичайним прямим шрифтом. Зокрема, на с. 165 види, включені до Червоної книги України (*Astragalus dasyanthus* Pall., *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill., *Stipa capillata* L., *Astragalus ponticus* Pall., *Tulipa quercetorum* Klokov & Zoz, *Stipa*

lessingiana Trin. et Rupr.) не виділені курсивом. Зазначений недолік не знижує високу наукову цінність дослідження, проте підкреслює необхідність ретельнішого технічного редагування матеріалу.

Офіційний опонент – Казарінова Ганна Олегівна, кандидат біологічних наук (03.00.05 – ботаніка), доцент кафедри ботаніки та екології рослин Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна;. Зауваження:

1. У розділі 4 проведено аналіз видової насиченості родин судинних рослин. Потребує пояснення домінування *Brassicaceae* у спектрі провідних родин.
2. Варто більш детально пояснити шляхи поширення адвентивних видів *Commelina communis* L. та *Alkekengi officinarum* Moench.
3. Необхідно зазначити яка частка інвазійних видів проникають до лісових угруповань. Наскільки глибоко заходить до угруповань тривало заплавних дібров *Amorpha fruticosa*.
4. Що обумовлює наявність значної частки сільвомаргоантів у складі борів, дубово-соснових та байрачних лісів.
5. У розділі 7 доцільно було б навести картографічну візуалізацію рослинності пропонованої до заповідання балки Тунельна.

Рецензент – Алексеєва Анна Анатоліївна, кандидат біологічних наук (06.03.01 – лісові культури та фітомеліорація), викладач кафедри фізіології та інтродукції рослин, Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара. Зауваження:

1. У роботі застосовано гемеробний аналіз флори природних лісів. Які екологічні показники, на Вашу думку, найбільш чутливо відображають ранні стадії антропогенної трансформації лісових екосистем Північного Степового Придніпров'я?
2. Встановлено істотні відмінності між аренними лісами Самари та Дніпра за рівнем раритетності й адвентизації. Які фактори, на Вашу думку, мають вирішальне значення для формування цих відмінностей: рівень урбанізації, історія господарського освоєння чи особливості природних умов?
3. У першому розділі дисертації значний обсяг матеріалу присвячено аналізу літературних джерел та загальній характеристиці природних умов регіону дослідження. Водночас окремі підрозділи містять інформацію довідкового характеру, яку доцільно було б подати більш стисло, акцентуючи увагу на аспектах, безпосередньо пов'язаних із предметом дослідження.
4. Практичні рекомендації щодо охорони та збереження природних лісів Північного Степового Придніпров'я є достатньо обґрунтованими. Разом з тим окремі запропоновані заходи доцільно було б доповнити оцінкою можливостей їх практичної реалізації з урахуванням сучасних умов природокористування та управління природоохоронними територіями.

5. У роботі трапляються окремі редакційно-технічні недоліки оформлення. Зокрема, примітку до таблиці 3.1 винесено на наступну сторінку, що дещо ускладнює сприйняття інформації, а окремі великі таблиці доцільно було б розміщувати в межах одного розвороту або переносити до додатків.
6. У роботі подекуди спостерігаються повтори при характеристиці антропогенної трансформації флори, процесів синантропізації та ролі адвентивних видів. Доцільним було б частково скоротити або об'єднати відповідні фрагменти для посилення логічної цілісності викладу.
7. У тексті дисертації трапляються окремі випадки перевантаження речень цифровим матеріалом, що дещо ускладнює сприйняття результатів дослідження. У деяких випадках доцільним було б представити частину інформації у вигляді узагальнюючих схем, діаграм або графіків.

Рецензент – Дідур Олег Олексійович, кандидат біологічних наук (03.00.16 – екологія), старший науковий співробітник НДЛ наземної екології, лісового ґрунтознавства та рекультивації земель НДІ біології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Зауваження:

1. Побажання щодо доопрацювання пункту «Актуальність»: Варто виразніше розкрити роль природних лісів як рефугіумів. Бажано наголосити, що кліматичні зміни, мілітарний тиск та інвазійні процеси – це глобальні виклики сьогодення, а не лише вузькорегіональна специфіка.
2. Попри безперечну цінність роботи, до наукової новизни отриманих результатів можна висунути таке загальне зауваження: доцільно було б акцентувати увагу на виявлених специфічних закономірностях, притаманних флорі природних лісів Північного Степового Придніпров'я. У тексті дисертації новизну бажано було б подати кількома чіткими пунктами у такий стандартний спосіб: “Уперше розроблено модель...”, “Удосконалено підхід до...”, “Набуло подальшого розвитку концепція...” тощо.
3. Зауваження до розділу 2 Природні умови та фізико-географічна характеристика Північного Степового Придніпров'я. Поняття «фізико-географічна характеристика» за визначенням уже включає в себе опис усіх природних умов. Крім того, у самому тексті назви розділу є одрук (стор. 40): “Прижніпров'я” замість “Придніпров'я”.
- Присутня помилка в нумерації графічного матеріалу: у підрозділі 2.4 (Кліматична характеристика), після рисунку 2.4.2, наступний графік підписаний як «Рис. 2.2.3», що порушує логіку нумерації (мало б бути 2.4.3).
4. Як побажання для подальшого вдосконалення тексту розділу 3, пропоную уточнити персоналії в тематичному підзаголовку Просторовий аналіз (GIS) і дистанційне зондування Землі, зокрема залишилося незаповнене місце: «разом з фахівцями ()» (стор 73). Загалом, представлена методологія виглядає переконливою, сучасною та повністю відповідає поставленим науковим завданням.
5. Зауваження до розділу 4:
 - Трапляються помилки та дублювання в нумерації таблиць і рисунків,

наприклад, табл. 4.2.1 на стор. 78 (потрібно табл. 4.1.1) та табл. 4.2.1 на стор. 86; рис. 4.2.1 використовується для діаграми клімаморф (стор. 85) і знову для діаграми структури геліоморф (стор. 88).

У таблиці 4.2.1 (стор. 78) для переліку родин від *Ranunculaceae* до *Saprifoliaceae* в колонці «Кількість родів» є одруки.

Запитання для винесення на дискусію. У розділі, який присвячений аналізу лісової флори, згідно з ценоморфічним аналізом (табл. 4.2.4), найбільшу частку становлять пратанти – 22,18%, а також сільванти – 21,39%. Поясніть, будь ласка, чим може бути викликана майже однакова кількість провідних ценоморф?

6. Зауваження до розділу 5. У розділі для заплавних (вербняки, тривалозаплавні та короткозаплавні діброви, вільшняки) та аренних лісів (бори, осиково-березові кілки, вільшняки) проведено детальний розгляд еколого-флористичної структури кожного типу лісу окремо. Натомість байрачні ліси описані як цілісний масив без уточнення типу лісу.

У назві Розділу 4 вжито термін «лісові БГЦ» (біогеоценози), а в Розділі 5 – «типи природних лісів». Варто дотримуватися єдиної понятійної бази.

На дискусію доцільно винести питання взаємозв'язку між високим рівнем фіторізноманіття та ступенем синантропізації (адвентизації) найбільш вразливих лісових екосистем. Найбільш багаті за видовим складом короткозаплавні діброви (500 видів) та байрачні ліси (630 видів) водночас мають і найвищі показники адвентивності (17,80 % та 16,83 % відповідно). Чи можна вважати такі показники різноманіття ознакою «здоров'я» екосистеми, якщо значна частина цього багатства (майже 1/5 флори) представлена адвентивними видами, що свідчить про сучасну трансформацію?

7. Зауваження до розділу 6.

– У межах одного підрозділу 6.3 два різних рисунки (стор. 144 та стор. 146) мають один і той самий номер.

– На стор. 136 у тексті вказано: «Частка еугемеробних видів є порівняно невисокою – 6,44%, а агемеробних лише 7,9%» (тут авторка дисертації підсумувала всі групи із позначкою «А»: АОgHr, АМsHr, АЕuHr, АНr). Проте на стор. 137 у розрахунку формули вказується: «агемеробні види були представлені лише одним видом» (0,10%). Звідси, незрозуміло, чим є 7,9% – агемеробами чи оліго/мезогемеробами з рисами агемеробності. Варто чітко розмежовувати «чисті агемероби» та «змішані агемеробії».

8. Питання для дискусії стосовно розділу 7. Виходячи з того, що лісистість степової зони становить 5,3 % проти оптимальних 10 %, чи не є стратегія заліснення степових ділянок загрозою для автентичного біорізноманіття регіону, і чи не краще надати перевагу природному самовідновленню?

9. Зауваження щодо Висновків. Хоча висновки виглядають обґрунтованими, можна виділити кілька моментів, які потребують уточнення. Так, у пункті 2 зазначено: «Виявлення нових локалітетів раритетних та адвентивних видів, зокрема *Commelina communis* L., *Corydalis cava* subsp. *marschalliana* та *Alkekengi officinarum* Moench, засвідчує одночасно високу созологічну цінність природних лісів ПСП і активізацію процесів синантропізації флори».

Тут раритетні (рідкісні) та адвентивні види перелічені через кому без чіткого розмежування, хто є хто. Доцільно було б чітко розділити приклади за статусом. Наприклад, *Commelina communis* є адвентивним видом, тоді як *Corydalis cava* – типовим лісовим видом, занесений до Червоного списку Дніпропетровської області.

11. У тексті дисертації трапляються деякі орфографічні помилки у термінах та одруки, зокрема на стор. 91, 110 вказано “сільванти”, але за правилами мало бути “сильванти”; “сциофіти” (стор. 87, 88), але потрібно “сціофіти”, “Екологистичний аналіз” (стор. 113), а мало бути “Екофлористичний...”, “суборі”, але потрібно “субори”. У реченні “Разом із ним у складі деревостанів часто зустрічаються *Fraxinus excelsior*, *Acer platanoides*, *Acer campestre*, *Ulmus minor*, що формують складні за структурою широколистяні ліси” (стор. 130) бажано вжити дієслово “трапляються”, оскільки йдеться про предмети та явища.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Анні Жихаревій ступінь доктора філософії з галузі знань 10 – Природничі науки за спеціальністю 101 Екологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Юрій ЛИХОЛАТ

(власне ім'я та прізвище)